

16 JUL 2014

RIKSADVOKATEN

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

DERES REF.:
14/2919 - KBH

VÅR REF.:
2014/00910-003 ABG007
584

DATO:
11.07.2014

HØRING – ENDRING I UTLENDINGSLOVEN § 17 – BORTVISNING PÅ GRUNN AV STRAFF I UTLANDET

Det vises til departementets høringsbrev 15. mai d.å. med forslag om at flere straffbare forhold som utlending er straffet for, eller har oppgjort, i utlandet for mer enn fem år siden skal kunne gi grunnlag for bortvisning fra Norge. Riksadvokaten har merket seg at det – som tidligere – ikke vil være noen automatikk i at det skal treffes vedtak om utvisning selv om det objektive grunnlaget er til stede. I hver enkelt sak skal det foretas en konkret vurdering basert på tilgjengelig informasjon om det straffbare forholdet, formålet med innreisen og oppholdet i Norge og omstendighetene ellers.

Spørsmålet om hvor langt man skal gå i å åpne for at en utlending skal kunne bortvises på grunnlag av forhold som ligger mer enn fem år tilbake i tid og som vedkommende har sonet eller på annen måte gjort opp straffen eller reaksjonen for, er ikke enkel, og i første rekke av (innvandrings)politisk karakter. For riksadvokaten blir det sentralt i hvilken grad forslaget vil kunne underlette kriminalitetsbekjempelsen. Slike virkninger må så veies opp mot de ulemper forslaget har for utlendinger som risikerer å bli bortvist.

Høringsbrevet gir ingen vurdering av hvilken betydning forslaget vil kunne ha for kriminalitetsbekjempelsen. Forslaget om å utvide bortvisningsadgangen synes å være prinsipielt begrunnet med at flere alvorlige straffbare forhold enn i dag bør kunne gi grunnlag for bortvisning, selv om de ligger langt tilbake i tid.

For egen del ser ikke riksadvokaten bort fra at forslaget vil kunne ha en viss kriminalitetsdempende effekt, ettersom faren for gjentatte lovbrudd gjør seg særlig sterkt gjeldende for flere straffbare forhold som etter forslaget – men ikke i dag – kan medføre bortvisning. Dette gjelder i noen grad for enkelte av de lovbrudd det vises til i høringsnotatet, men særlig for vinningslovbrudd. Den øvre strafferammen for flere grove vinningsforbrytelseskategorier er fengsel inntil 6 år. Mest praktisk i denne sammenheng er straffeloven § 258 jf. § 257 (grovt tyveri) og § 272 jf. § 271 (grovt bedrageri). Hensett til at det dreier seg om eldre straffbare forhold, og faren for tilbakefall svekkes over tid også når det

gjelder grove vinningslovbrudd, er det imidlertid grunn til å ha et nøkternt syn på hva som kan oppnås med forslaget.

Hvilken betydning forslaget vil kunne få i kriminalitetsdempende retning må for øvrig også ses i sammenheng med adgangen til bortvisning og eventuell utvisning på annet grunnlag, herunder den adgangen til bortvisning som utlendingsloven § 17 første ledd bokstav g gir, jf. samme lov §§ 66 første ledd bokstav b og c.

I den grad forslaget medfører at mindre kriminalitet begås av utlendinger, vil det også kunne bidra til å avhjelpe den svært anstrengte varetektssituasjonen, som ikke i uvesentlig grad skyldes fengsling av utlendinger som er siktet for straffbare forhold. Men også her vil den forventede effekt nok være temmelig beskjeden.

Riksadvokaten kan ikke se avgjørende hensyn som taler mot lovendringen. Det skal forutsetningsvis fortsatt foretas en konkret vurdering av om bortvisning skal besluttes, slik at urimelige konsekvenser i det enkelte tilfelle vil kunne unngås, og en strafferamme på fengsel i fem år eller mer indikerer at det dreier seg om alvorlige straffbare forhold. Riksadvokaten støtter derfor forslaget, selv om den kriminalitetsdempende effekt nok vil være begrenset.

Knut Erik Sæther
fung.

Anders Blix Gundersen
statsadvokat